

عنوان: "پویائی و تحرک جامعه"

قسمت روحانی

- ۱- مناجات شروع (به انتخاب جمع)
۲. نص مبارک حضرت عبدالبهاء جل ثنائه (به راهنمای ناظم مراجعه شود)

قسمت اداری

۳. جامعه بهائی جامعه ای پویا
۴. ویژگی های جامعه پویا (۱, ۲)
۵. جامعه پویا محیطی پدید می آورد که در آن اهل عالم با امر مبارک آشنا می شوند.
۶. بیان تجربیات
۷. شور و مشورت و پیشنهاد

قسمت اجتماعی

۸. برنامه نوگلان بوستان الهی
۹. الفت و پذیرائی
۱۰. مناجات خاتمه به انتخاب تلاوت کننده

با تقدیم تحیات امنع ابهی خدمت آن همکاران خدوم و روحانی ، بسیار مسرور و خوشحالیم از اینکه بار دیگر به کمک شما عزیزان می توانیم برنامه ای را که تهیه گردیده است به احبای مهد امرالله تقدیم نمائیم و مطمئنیم که با مساعدت شما هر یک از ایشان به وظائف خطیر خویش در این برهه از زمان ، بیش از پیش آگاه گشته و سمنند همت را در میدان عبودیت به جولان در خواهند آورد و گوی سبقت را از همگان خواهند ربود.

در این برنامه که با عنوان " پویائی و تحرک جامعه " تهیه گردیده است قصد بر آن داریم که ابتدا جامعه را تعریف نموده و سپس ویژگیهای یک جامعه پویا را برشماریم و نهایتاً نقش فرد را در ایجاد این پویائی بررسی نمائیم.

توجه به نکات ذیل می تواند شما را در اجراء هر چه بهتر برنامه ها یاری نماید

۱- تهیه بخش روحانی به جمع شما واگذار گردیده است تمنا می نمائیم با هماهنگی قبلی ، احباء را برای همکاری در این بخش ترغیب نمائید (نصی از حضرت عبدالبهاء به عنوان نمونه مشخص گردیده که بنا به صلاحدید می توانید مورد استفاده قرار دهید)

۲- تقاضا می نمائیم که در ابتدای بخش اداری تعریف ذیل را که از جمله تعاریف جامعه است برای جمع بخوانید و در حد حوصله و لزوم در خصوص کلمات و عباراتی که در متن مشخص گردیده است با یکدیگر صحبت نمائید.

" جامعه واحد جامعی از تمدن است که مرکب است از افراد ، خانواده ها و مؤسسات که خود سازنده و مشوق نظام ها و عوامل و سازمانهایی است که برای مقصدی واحد که عبارت از رفاه مردم در داخل و خارج جامعه باشد ، با یکدیگر همکاری میکنند . جامعه ترکیبی از شرکت کنندگان است که با یکدیگر متفاوتند ولیکن در یکدیگر تأثیر و تأثر متقابل دارند و پیوسته می کوشند تا برای نیل به پیشرفت و رفاه اجتماعی وحدت لازم را در میان خود ایجاد نمایند "

پس از انجام مذاکرات لازم در خصوص تعریف جامعه به بررسی ویژگی های یک جامعه پویا خواهیم پرداخت که می توان آن را به صورت ذیل خلاصه نمود :

(روحیه امید و نشاط - کمک و خدمت به دیگران - دادن انرژی مثبت به دیگران - انتقال تجارب موفق - مسرور شدن از فعالیت های دیگران - داشتن هدف و اقدامات مشترک - تشویق و حمایت دیگران)

و در انتها با استفاده از مطلبی که با عنوان " جامعه پویا محیطی را پدید می آورد که در آن اهل عالم را با امر مبارک آشنا می نماید " (برنامه شماره ۵) ، اذهان را به نتیجه و ثمر داشتن جامعه ای پویا جلب می نمائیم که البته اعظم نتیجه همان آشنا شدن خلق با امر مبارک است .

۳- در بخش بیان تجربیات نیز می توان با توجه به اهمیت نقش هر یک از اجزاء در انجام خدمات اجتماعی ، از ایشان در خواست نمود که تجارب خود را در این راستا بیان نموده و روشهای مؤثر در ارائه خدمت به تعداد کثیر را بررسی نمایند .

۵- مطلبی که به عنوان ضمیمه راهنمای ناظمین ملاحظه می فرمائید صرفاً جهت مطالعه شما و برای اجرای مطلوب این برنامه پیشنهاد می گردد .

با رجای تأیید

ما چه جامعه ای هستیم؟ هدف کارها و فعالیتهای ما با هم چیست؟ چه نوع قوه ای ما در این عالم داریم؟ چه نوع قوه ای ما باید بشویم؟

فوری ترین جواب برای اولین سؤال این است که ما جامعه پیروان حضرت بهاءالله هستیم. ما اعتقادات مشترک داریم و با پیوند محبت، محبتی که منبعث از عشق مشترک ما به حضرت بهاءالله است، به یکدیگر وابسته ایم. بنابراین وجه اساسی حیات جامعه ما مودت و دوستی محبانه و عاشقانه است. وجه دیگر به وضوح عبادی است؛ ما جامعه ای از نفوسی هستیم که برای عبادت خداوند اجتماع می کنیم و ما گرد می آئیم تا برداشت خود از تعالیم حضرت بهاءالله را برای یکدیگر بیان کنیم و دانش و معرفت خود نسبت به تعالیم و آثار حضرتشان را عمیق سازیم. می توانیم بعد تشکیلاتی را نیز به آن بیفزاییم. ما جامعه ای سازمان یافته ایم که امور خود را اداره می کند، تشکیلات ما به امر از داواج ما می پردازد، امکانات تعلیم و تربیت روحانی اطفال ما را فراهم می آورد، اختلافات ما را حل می کند و از مساعی ما برای زندگی منطبق با احکام ظهور جدید حمایت می کند و وقتی که می میریم جامعه تضمین می کند که از مراسم شایسته تدفین برخوردار شویم و به یاد ما ادعیه تلاوت شود. این که حضرت بهاءالله جامعه ای تأسیس فرموده اند که نفوسی را با سوابق مختلف و متنوع به هم پیوند می دهد، آنقدر در برداشتها و اعتقاداتش نسبت به مجموعه ای از عقاید بنیادی متحد می باشد، فی نفسه معجزه است. وقتی به جامعه مظلوم و ملهوف بهائی ایران فکر می کنیم، که همه ریشه در آن داریم، حتی اعجاز آمیز تر به نظر می رسد. با این همه ما باید همه توافقی داشته باشیم که اگر جامعه ای در این سطح باقی بمانیم، در هدف خود صادق نیستیم. البته ما می توانیم به فهرست ویژگیهای خودمان این نکته را نیز اضافه کنیم که ما جامعه ای هستیم که به خدمت اهل عالم مشغولیم. اما مایلیم این نکته را مطرح کنم که اگر ما خدمت را در موقعیت خاصی تعریف نکنیم، باز هم آن نوع جامعه ای که انتظار می رود باشیم، نخواهیم بود. به هر حال هزاران گروه پیروان ادیان هستند که اکثر، همین خصوصیات را که برشمردم دارا هستند - گروههایی از مردمان خوب کدارای آرمانهای عالی هستند، که حیات جامعه آنها آکنده از محبت و مودت است، که برای عبادت گرد می آیند و صحف مقدسه خود را مطالعه می کنند و امور خود را اجرا

می کنند به طوری که می توانند از یکدیگر حمایت کنند و از خود و فرزندانشان مراقبت نمایند . آیا بسیاری از این جوامع در طرح های خدمت به جامعه بزرگتر شرکت ندارند ؟ و به کسانی که نیازمندند ، کمک نمی کنند ؟ و کاری را که از شهروندان خوب انتظار می رود انجام نمی دهند ؟

البته بارزترین و چشمگیرترین عاملی که ما را تعریف می کند این است که ما جامعه ای هستیم که مستقیماً با قدرت میثاق خلق شده که به بیان حضرت عبدالبهاء ، محور وحدت عالم انسانی است . بنابراین ما می توانیم برویم و تمام آن ویژگیهای حیات جامعه خود را که مبتنی بر تعالیم حضرت بهاءالله است بیان کنیم : مساعی ما برای ازبین بردن تعصبات ، تمسک ما به اصل مشورت ، سعه صدر و بردباری و تحمل ما ، بی نظیری نظم اداری ما . ما می توانیم خصوصیات مختلفی را یکی بعد از دیگری فهرست کنیم . البته آنچه که ما عملاً می توانیم انجام دهیم ، تمجید و تحسین زیبایی تعالیم و ارتباط آن با حیات عالم انسانی است که با توجه به عظمت ظهور حضرت بهاءالله ، به حق ما را از احساس بی نظیر بودن برخوردار می سازد . اما باز هم به نظر من این همه عبارات فقط بخشی از سوال " ما چه جامعه ای هستیم ؟ " را جواب می دهد . بگذارید ببینیم آیا می توانیم با بررسی دقیق تر مفهوم خدمت ، به جستجوی جواب کامل تری پردازیم ؟

مفهوم خدمت به جامعه ، به اجتماع ، به عالم انسانی را می توان با اصطلاحاتی فهمید که هیچ ادّعائی نسبت به تحوّل یا تغییر ندارد . هزاران هزار سازمان در هر اجتماعی وجود دارد که در جهت خدمت حرکت می کنند ، اما موقعی که برنامه های خدمتی خود را با قدرت تمام اجرا می کنند هرگز اندیشه ایجاد تغییر در اجتماع در آنها پدید نیامده است ؛ حتّی اگر به وضوح امیدوار باشند که شرایط اجتماعی را بهتر سازند . همچنین نهضت هائی وجود دارد ، اما حتّی اینها طالب تجدید ساختار کامل اجتماع نیستند . وقتی می گوئیم که ما به بیان حضرت بهاءالله که " زود است بساط عالم جمع شود و بساط دیگر گسترده گردد " اعتقاد داریم خودمان را از هر نهضت دیگری که در جهان امروز وجود دارد جدا می کنیم . ما خودمان را با این تفکر فریب نمی دهیم که جهان کم و بیش خوب و درست است - که حتّی اگر از زندگی نسبتاً راحتی برخوردار باشیم تصوّر کنیم ظلم بر عالم حکومت نمی کند و حرص و آز قوه طاغی و سرکشی نیست که زندگی میلیاردها نفر را نابود می کند . با این همه ما نهضتی انقلابی به

معنای مرسوم و متداول امروز نیستیم . در عین حال که معتقدیم نظم کنونی بالمره ناقص و معیوب است از داشتن هر گونه ارتباط با انهدام آن ابا می کنیم . ما سازندگانیم و مایل نیستیم عادات کسانی را که ویران می کنند اتخاذ کنیم و توسعه دهیم ، حتی وقتی که امیدوارند موقعی که کامیاب می شوند به ساختن بنایی بهتر پردازند . برای برداشت هایی که از قدرت که به بعضی نفوس اجازه میدهد بر دیگران سلطه یابند یا آنها را به بازی گرفته آلت دست قرار دهند هیچ مورد استفاده ای نداریم . ما به نیروی وحدت ؛ به نیروی اعمال حسنه و پاک ، به نیروی خدمت صادقانه و بی طرفانه اعتقاد داریم . اعظم آمال ما مقام خدمت است . ما به مصالح عالم انسانی ، به کل نوع بشر خدمت می کنیم ، با هر طرحی که حتی به کمترین میزان به این مصالح خدمت کند ، همکاری و معاضدت می کنیم . اما نقشه عظیم ما به ساختن مدنیته کاملاً جدید ، مدنیته که چشم بشر تا کنون ندیده و به ذهن احدی خطور نکرده مربوط می شود . حال این ترکیب عقاید و رهیافتها واقعاً انقلابی است . وقتی که از این لحاظ به خود فکر می کنیم ، کل مجموعه کلمات و عباراتی که به ذهن خطور می کند بیاناتی است که حضرت بهاءالله ، حضرت عبدالبهاء و حضرت ولی امرالله در اشاره به " فاتحان روحانی " ، " لشکر نور " ، " مجهودات جلیله ای که فارسان دلیر حضرت بهاءالله بنام مقدس آن وجود نازنین ... معمول و مجری داشته اند ... " ، " صفوف حامیان فعال و مخلص آن " ، " جنود حیات " بیان فرموده اند . ما اطمینان داریم که " جنود غیبی در عالم بالا صف بسته و مهیای کمک و امدادند " ، که " مبارزین و مجاهدین امرش را نصرت نماید " ، و این که ما باید " به مثابه جیش عمرم ملاء اعلی و جنود نجاج و فلاح از ملکوت ابهی " شویم . در این رابطه اجازه دهید این بیان مبارک را از آثار حضرت عبدالبهاء زیارت کنم :

" و چون نفوس مقدسه به قوت ملکوتیه بر این شیم حمایتیه قیام نمایند و صف اتحاد بیاریند هر یک از این نفوس هزار ماند و امواج این بحر اعظم حکم افواج جنود ملاء اعلی یابد . این چه موهبت است که کل چون سیول و انهار و جداول و سواقی و قطرات در یک صقع واحد جمع گردد بحر اعظمی تشکیل گردد " ...

ابواب رشد ، ایجاد ظرفیت برای خدمت - از مجموعه سخنرانی های جناب دکتر فرزام ارباب

۲- حضرت عبدالبهاء می فرمایند ، قوله المتین :

"اليوم يوم اتحاد است و روز روز یگانگی در عالم ایجاد . إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوعٌ . ملاحظه فرمائید که " صفاً " می فرماید . یعنی جمیع مرتبط و متصل به هم و ظهیر یکدیگر ... و چون نفوس مقدسه به قوت ملکوتیه بر این شیم رحمانیه قیام نمایند و صف اتحاد بیاریند ، هر یک از این نفوس هزار ماند و امواج این بحر اعظم حکم افواج جنود ملاء اعلی یابد . این چه موهبتی است که کل ، چون سیول و انهار و جداول و سواقی و قطرات در یک صُقع واحد جمع گردد ، بحر اعظمی تشکیل گردد " ...

خلق تفکری جدید ص ۹۱

۴- ویژگی های جامعه پویا (قسمت دوم)

جامعه ای با مودت و حمایت

جامعه ای متشکل از صد نفر از احباء را در نظر بگیرید . هر یک از آنها با مسائلی مواجه است . فشار کسب معاش و حمایت از خانواده ، مشاغل هدایت و صیانت اطفال ، معضلات محبت ورزیدن و تعاملات متقابل و مجموعه ای از سایر نگرانی ها . ممکن است این گونه به نظر برسد که گویی افراد و خانواده هایی که تلاش می کنند در نظامی در حال فروپاشی به نیازهای خویش پردازند ، هیچ وقت و فرصتی برای بنای جامعه ندارند . معهداً دقیقاً در متن جامعه است که آنها وسائلی برای حل مسائل خویش پیدا می کنند . اگر هر یک از آنها فقط یک خدمت را در جهت خیر عموم انجام دهد هر شخصی دریافت کننده نود و نه خدمت خواهد بود . وقتی هر عضوی از اعضاء جامعه طالب پرداختن به رفاه سایرین باشد ، قوای جامعه چند برابر می گردد و همه از برکات و مساعدتها به صورتی بهره مند می گردند که هرگز از توجه به مسائل خود شخص عاید نمی گردد .

خلق تفکری جدید ص ۹۱

۴- ویژگی های جامعه پویا (قسمت اول)

جامعه ای با فکر و عمل وحدت یافته

جامعه بهائی به قوه حضرت بهاءالله برای ایفای رسالتی خاص به وجود آمده است. جامعه ای است که به میثاق و پیمانی متمسک و متعهد شده که " امری ملکوتی " است که محبت الهی منتشر گردد، وحدت عالم انسانی تحقق یابد، مدنیته جدید برپا شود و " دوره سعادت و فلاحی ... که مشیت یزدانی برای عالم انسانی مقدر فرموده " افتتاح گردد. حضرت عبدالبهاء احبا را تشویق می فرمایند که متفق و متحد شده هدفی واحد را مدنظر قرار دهند. ایشان تأکید می فرمایند: « باید احبای الهی کل متحد و متفق شوند، در ظل علم واحد محشور شوند و به رأی واحد مخصوص گردند و به فکر واحد تشبث کنند؛ آراء مختلفه را فراموش نمایند و افکار متفاوته را نسیان فرمایند؛ زیرا الحمد لله مقصد، مقصد واحد است و مطلوب، مطلوب واحد. » ۱

خانم پنی واکر مشاور قاره ای در این باره چنین می نویسد:

می دانید همیشه این نکته برایم جالب بود که حضرت عبدالبهاء وقتی که در مورد شرایط حواریون حضرت بهاءالله و در خصوص میثاق الهی و تبلیغ و سفر به تمام نقاط دنیا صحبت می فرمایند می گویند: « ای یاران، الفت الفت؛ محبت محبت؛ اتحاد اتحاد. » همیشه این نکته برایم جالب بود که حضرت عبدالبهاء هر کدام از این کلمات را دو مرتبه تکرار می فرمودند. باید در این اندیشه بوده باشند که اینها بسیار اهمیت دارند. لذا دو بار تکرار کردند. فکر می کنم این نکته ای است که ما باید واقعاً در مورد دوستانمان به آن بیندیشیم. ما وارد امری شده ایم که می گوید دیگران را بر خودت ترجیح بده، آنها را بر خود مقدم بدار. ما آماده ایم برای امر بمیریم، جان فدا کنیم. اطمینان دارم هر یک از شما اگر با امتحانات شدید مواجه می شدید، آماده بودید همه چیز را در راه امر بدهید. آیا حاضرید از عزیزترین عقاید خود، طرح های خویش، ایده هایی که فکر می کنید تنها راهی است که باید در آن قدم بگذارید دست بردارید؟ اینها گاهی اوقات مواردی هستند که راه را بر ترقی و تقدّم ما می بندند. وحدت ما را به هم می زنند زیرا نمی خواهیم از آنها دست برداریم؛ ما بر روش خود اصرار می ورزیم. ما بر عقاید خود پافشاری

می کنیم . اینقدر ها مهم نیست . همانطور که در یکی از توقیعاتی که از طرف هیکل مبارک حضرت ولی امرالله نوشته شده است ایشان فرمودند که وقتی شرایط عالم انسانی خارج از جامعه را مد نظر قرار می دهیم ، مطمئناً ما باید بتوانیم تمام این مسائل کوچک را فراموش کنیم . الفت الفت . محبت محبت . اتحاد اتحاد . ماخودمان را یاران و دوستان می خوانیم . بیایید با یکدیگر مانند دوستان رفتار کنیم . بیایید دوست یکدیگر باشیم . همه همین را می خواهند . همه در خانه ما را خواهند کوبید . ۲

۲- سخنرانی خانم پنی واکر مشاور بین المللی - فوریه ۲۰۰۲

- اخلق تفکری جدید ص ۷۹

۳- جامعه بهائی جامعه ای پویا

جامعه بهائی محیطی است که محبت در آن پرورش می یابد و به نحوی بیان می گردد که افراد هم آن را دریافت می کنند و هم در مودت ، وحدت ، پروردن و حمایت کردن سهیم می شوند . این خصلت ها ماهیت انفعالی ندارند- صرفاً عدم اختلاف ، فقدان بیزاری ، نبودن خود خواهی نیست - بلکه آنها نتیجه حالتی پویا مشابه خصایص هیکل بشری است که در آن سلول ها ، اعضاء و نظام ها در یک کل تأثیر می گذارند که به مراتب بزرگتر از مجموعه قسمت های آن است . ظهور جامعه ای از دوستی ، مودت و حمایت مستلزم مساعی آگاهانه ، منظم و فداکارانه است تا احباء بتوانند به صورت روحی واحد در ابدان متعدد شوند .

خلق تفکری جدید ص ۹۰

۵- جامعه پویا محیطی پدید می آورد که در آن اهل عالم با امر مبارک آشنایی می یابند.

ما انتظار داریم جامعه ای از فعالان بهائی ایجاد کنیم . جامعه ای از نفوسی که فعالند ، نه این که حالت انفعالی داشته باشند ؛ نه نفوسی که صرفاً می نشینند ، تا به آنها گفته شود چه کنند ؛ بلکه کسانی که خودشان تفکر دارند ؛ نفوسی که در مشاورات شرکت می کنند ، نظر خود را بیان می کنند ، صلاحدید فردی خود را به طرق مختلف ، عملی می سازند .

در مقایسه با بسیاری از سازمانها ما افراد فعال و مبتکر را به عنوان منبع قوت مشاهده می کنیم نه منشاء ضعف . غالباً سازمانها قوت خود را در این واقعیت می بینند که مخاطبان و مستمعان آنها نفوسی اسیر باشند که هر چه به آنها گفته می شود انجام بدهند ؛ به چپ برو ؛ به راست برو ؛ مستقیم حرکت کن ؛ آرام بایست ؛ حرکت کن ؛ برو ؛ بیر و امثال آن . ما قوت خود را در افراد فعال و مبتکر مشاهده می کنیم . ما طالب جامعه ای از این نوع هستیم ... وضعیت آرمانی روحانی را آن گونه که به طور مرسوم در دین ذکر می شود ، مشاهده نمی کنیم یعنی فردی که در نقطه ای به انزوا روی آورد و زاویه عزلت اختیار کند تا در مواضع روحانی به تفکر و تبّتل پردازد . نفسی که مانند یک معتکف یا راهب مثل منزوی در یک صومعه یا در صحرا زندگی کند ؛ بلکه مفهومی که ما از ترقّی روحانی مدّ نظر داریم عبارت از نفوسی متنوّع دارای روابط متقابل است که در طلب ترقّی روحانی و اجتماعی سعی و کوشا باشند . این دیدگاه بسیار بسیار متفاوت است . ۱

الگوی حیاتی و تشکّل یافته حیات جامعه ، شامل عبادت و خدمت ، مودّت و حمایت ، تمایز و تعالی ، و تبلیغ ، محیطی پدید می آورد که در آن اهل عالم با امر مبارک آشنایی می یابند ، به آن اقبال می کنند و در حصول هدفش برای عالم انسانی مشارکت می نمایند . " مادام که عامّه ناس در عمل شاهد نمونه واقعی چیزی به مراتب بهتر از آنچه که خود در اختیار دارند نباشند ، در گروه های عظیم و به صورت جمّ غفیر به امر مبارک اقبال نخواهند کرد .

۲ - خلق تفکری جدید ص ۱۰۲

۲ - سخنرانی دکتر پیتر خان (نقشه ۴ ساله)